

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Standardele de performanță educațională la finalul învățământului gimnazial

Competența generală a disciplinei (CGD)

Elevii vorbesc și scriu folosind alfabetul limbii române, în diverse situații de comunicare și în mediul digital, aplicând normele literar-lingvistice și ortografice. Cultivă o cultură a dialogului și respectă normele fundamentale ale comunicării. Au un vocabular dezvoltat și sunt capabili să folosească limba pentru a-și exprima abilitățile creative.

Aplică cunoștințele de bază în interpretarea operelor literare și de artă din patrimoniul român și mondial, formându-și treptat gustul estetic. Prin citirea și trăirea operelor literare, își dezvoltă imaginația, capacitatea de observare investigativă, înțelegerea de sine și a celorlalți, gândirea critică; sunt cultivate judecata morală, empatia și conexiunea asociativă. Elevii citesc și abordează în mod intenționat interpretarea diverselor texte non-literare (inclusiv surse digitale și conținuturi media), pentru a-și dezvolta capacitatea de a selecta, evalua și utiliza informațiile, tratând în același timp proprietatea intelectuală în mod responsabil. Utilizează în siguranță tehnologiile informației și comunicațiilor în scopuri de învățare.

Folosesc cunoștințele dobândite de limbă și literatură pentru învățare și perfecționare ulterioară, precum și pentru a face față vieții sociale (rezolvarea situațiilor problematice, cooperarea, luarea inițiativei, dezvoltarea unei atitudini responsabile față de ei înșiși și față de mediul înconjurător etc.).

În conformitate cu vârsta lor, înțeleg locul, rolul și importanța limbii și literaturii în conservarea identității naționale și a tradiției, pentru a cultiva cultura poporului lor și pentru a respecta și aprecia diversitatea altor culturi.

Prin aplicarea cunoștințelor din limba română, însușesc mai ușor limbi străine.

Aplică o varietate de strategii de învățare și leagă funcțional conținutul diferitelor discipline de învățământ.

Nivelul de bază

Competența specifică a disciplinei 1 (CSD 1)

Elevii înțeleg noțiunea de limbă, știu ce limbă vorbesc și recunosc locul și rolul limbii literare române în societate. Deosebesc limba literară de dialecte. Aplică literar-lingvistică în vorbire și scriere. Au un vocabular dezvoltat, în funcție de vârstă, și folosesc cuvintele în conformitate cu situația de comunicare. Sunt capabili să descrie experiența lor în legătură cu o operă literară și să extragă informațiile necesare dintr-un text nonliterar (liniar sau neliniar). Cunosc pe cei mai importanți autori din literatura națională și universală și operele lor din cadrul programei școlare. Asociază operele literare citite conform programei cu autorii lor. Fac diferența între literatura populară și cea cultă (de autor). Interpretează operele literare din program conform unor criterii date (independent sau cu ajutorul unui profesor).

Competența specifică a disciplinei 2 (CSD 2)

Elevii leagă cunoștințele de gramatică și ortografie cu situațiile de comunicare în care le aplică. Vorbesc clar, citesc fluent și știu să își exprime opinia. Ascultă cu atenție interlocutorul, respectându-i opinia. Redactează un text simplu, oral sau scris, despre experiența lor cu o operă literară, precum și despre subiecte din viața de zi cu zi și din lumea imaginară. Citesc texte literare și nonliterare folosind diferite tehnici de lectură. Deosebesc sensurile explicite și implicite în diferite tipuri de texte. Utilizează diverse surse de informare, compară informațiile și le evaluează.

Competența specifică a disciplinei 3 (CSD 3)

Elevii folosesc limba literară în diverse situații de comunicare. Exprimă opinia în mod argumentat, respectând opiniile celorlalți. Aleg expresii lingvistice adecvate în funcție de context. Creează diferite tipuri de texte. Citesc, înțeleg și parafrazează texte literare și non-literare. Utilizează abilitățile de lectură și diverse strategii de citire și învățare. Exprimă dragoste pentru literatură și respectă valorile culturii naționale și cultura altor popoare. Au dezvoltate deprinderi de lectură și înțeleg importanța lecturii pentru dezvoltarea propriei culturi și cunoștințe generale. Recunosc formele de agresivitate verbală (vorbire nepoliticoasă, lipsa de respect față de interlocutor, insultele, discursul instigator la ură etc.) ca un fenomen negativ.

Finalitățile ciclului educațional (FCE) la finalul învățământului gimnazial:

Nivelul de bază		
CSD 1	CSD 2	CSD 3
<i>Elevii:</i>	<i>Elevii:</i>	<i>Elevii:</i>
– LR.ÎG.B.1.1. Știu ce zone dialectale cuprinde limba română. – LR.ÎG.B.1.2. Disting vocalele de consoane, pronunția corectă de cea incorectă a unui sunet. – LR.ÎG.B.1.3. Disting cuvintele flexibile de cele neflexibile, denumesc părțile de vorbire și le clasifică în funcție de categoriile gramaticale de bază. – LR.ÎG.B.1.4. Disting cuvintele simple de cele compuse. – LR.ÎG.B.1.5. Recunosc părțile principale ale propoziției; disting propozițiile principale de cele secundare; denumesc felul propozițiilor după scopul comunicării. – LR.ÎG.B.1.6. Înțeleg semnificațiile cuvintelor, expresiilor și unităților frazeologice pe care le întâlnesc în textele școlare și în comunicarea cotidiană.	– LR.ÎG.B.2.1. Leagă cunoștințele teoretice de gramatică cu clasificarea fenomenelor lingvistice într-o situație lingvistică simplă. – LR.ÎG.B.2.2. Utilizează „<i>Dicționarul ortografic, ortoepic și de punctuație al limbii române</i>”, alte îndreptare și dicționare. – LR.ÎG.B.2.3. Citesc texte literare și non-literare (liniare și neliniare) și ascultă cu atenție și înțelegere prezentări mai simple (de exemplu, prelegeri în direct sau audio, prezentări audio-vizuale sau digitale), dezvoltându-și deprinderi de lectură și ascultare atentă. – LR.ÎG.B.2.4. Exprimă impresia lor despre un text oral sau scris (de exemplu: cât de mult le place textul, dacă îl consideră interesant/neobișnuit; care este sentimentul dominant și tonul de bază al textului etc.). – LR.ÎG.B.2.5. Leagă conținutul unei opere literare de propria lor experiență sau de cea a altora. – LR.ÎG.B.2.6. Rezumă și repovestesc un	– LR.ÎG.B.3.1. Utilizează/ Folosesc cunoștințele de limbă pentru a se exprima corect, clar și adecvat într-o situație de comunicare, atât în scris, cât și oral. – LR.ÎG.B.3.2. Sunt capabili să citească informații exprimate sub diferite forme (tabel, grafic, hipertext etc.) și să le interpreteze în moduri diferite (oral, scris, vizual, digital). – LR.ÎG.B.3.3. Scriu folosind diferite forme de exprimare și variate stiluri funcționale. – LR.ÎG.B.3.4. Adaptează exprimarea limbajului la context (inclusiv comunicarea constructivă în colaborare cu ceilalți, în grup, pe rețelele sociale și pe internet). – LR.ÎG.B.3.5. Exprimă opiniile în mod argumentat, în conformitate cu contextul, respectând punctele de vedere ale celorlalți. – LR.ÎG.B.3.6. Recunosc discursul instigator la ură și atitudinile discriminatorii în situațiile cotidiene și

– LR.ÎG.B.1.7. Observă fenomenele lexicale de bază (sensul propriu și sensul figurat al cuvintelor, cuvintele polisemantice) și relații lexicale (sinonimia, omonimia și antonimia). – LR.ÎG.B.1.8. Cunosc regulile de ortografie și le aplică în exemple mai simple. – LR.ÎG.B.1.9. Fac distincție între exprimarea formală și cea informală și leagă modul de exprimare de situația comunicativă. – LR.ÎG.B.1.10. Leagă operele literare pe care le-au citit cu autorii lor; comunică independent conținutul de bază al operei, tema principală, motivul central și personajele principale, timpul și locul acțiunii; deosebesc modurile de expunere din text. – LR.ÎG.B.1.11. Clasifică textele după diferite criterii: text literar / non-literar; literatură populară / literatură cultă; operă în proză/ operă în versuri; gen literar (epic, liric, dramatic).	text în proză, deosebind ideea principală de cea secundară; interpretează textul (descriu personaje, acțiuni, trag concluzii etc.). – LR.ÎG.B.2.7. Selectează și adaptează mijloacele de exprimare (verbale și nonverbale), vocabularul și formele de exprimare adecvate în funcție de situația de comunicare, atât în exprimarea scrisă cât și orală. – LR.ÎG.B.2.8. Observă informațiile dintr-un text pe care nu le înțeleg și caută modalități de a le clarifica (pun întrebări); găsesc informații din text conform criteriilor date.	în mass-media ca fenomene negative; respectă diferențele personale și culturale. – LR.ÎG.B.3.7. Folosesc abilitățile de citire (găsirea de informații, înțelegerea sensului general al unui text, interpretarea sensului unui text) ca mijloc de învățare a altor materii. – LR.ÎG.B.3.8. Aplică diferite strategii de lectură și le adaptează la natura textului și la scopul lecturii (informare, învățare, experiență estetică, divertisment); citesc, înțeleg și interpretează texte neliniare. – LR.ÎG.B.3.9. Au dezvoltate deprinderi de lectură și înțeleg importanța lecturii pentru dezvoltarea propriei culturi și cunoștințe generale. – LR.ÎG.B.3.10. Înțeleg importanța literaturii și a culturii în viața proprie; își dezvoltă creativitatea și capacitățile de exprimare în toate domeniile; apreciază literatura ca parte esențială a culturii naționale, europene și mondiale, precum și ca mijloc de promovare a diferitelor culturi. – LR.ÎG.B.3.11. Folosesc cunoștințele
--	---	--

		de limbă și literatură pentru a participa la diverse evenimente culturale (serbări, piese de teatru, serate literare, expoziții, spectacole etc.), pentru a pune în aplicare idei preconcepute și pentru a participa la proiecte legate de școală și comunitatea locală. – LR.ÎG.B.3.12. Compun un text oral sau scris mai simplu conform criteriilor date, abordând în mod responsabil problemele legate de proprietatea intelectuală. – LR.ÎG.B.3.13. Recunosc importanța limbii în menținerea identității culturale și naționale; respectă limbile minorităților naționale din Serbia și cunosc elementele patrimoniului lor cultural și istoric.
--	--	---

Nivelul mediu

Competența specifică a disciplinei 1 (CSD 1)

Elevii cunosc informații de bază despre originea și dezvoltarea limbii române literare, diversitatea sa dialectală și poziția sa în familia limbilor europene. Disting principalele grupuri lingvistice din Europa și determină locul limbii române în familia limbilor romanice. Au cunoștințe de bază în diverse domenii ale gramaticii (fonetică, morfologie, sintaxă, lexicologie, stilistică) și ortografiei și le aplică în vorbire și scris. Au un vocabular dezvoltat, în concordanță cu educația lor, fac distincția între exprimarea formală și cea informală și leagă modul de exprimare de situația comunicativă. Cu prilejul interpretării unei opere literare, observă caracteristicile tematice, compoziționale și lingvistico-stilistice de bază ale textelor epice, lirice și dramatice. Cunosc termenii literari de bază și îi aplică în mod adecvat în interpretarea operelor literare. Analizează în mod independent o problemă specifică dintr-un text literar și non-literar.

Competența specifică a disciplinei 2 (CSD 2)

Elevii conectează informații din diferite domenii folosind dicționare, îndrumătoare, enciclopedii și alte surse de informare, inclusiv cele digitale. Sunt capabili să formuleze, să argumenteze și să exprime public opiniile lor cu claritate pe teme de zi cu zi. Compun texte orale sau scrise mai complexe, logice și structurate. Interpretează factorii cheie din structura unui text literar, precum și caracteristicile sale tematice, ideologice, stilistice, lingvistice și compoziționale. Interpretează elementele conceptuale și formale ale textelor literare și non-literare. Analizează o problemă specifică din text și sunt capabili să-și argumenteze opinia.

Competența specifică a disciplinei 3 (CSD 3)

Elevii își cultivă propriul limbaj și compun texte scrise mai complexe pe diverse teme, respectând în același timp normele lingvistice. Folosesc literatura primară și secundară și sunt capabili să recomande o operă literară și să argumenteze alegerea ei. Aplică termenii literari de bază în interpretarea operelor literare. Au o cultură a lecturii dezvoltată, citesc pentru experiența artistică a unei opere literare, pentru cunoaștere și pentru îmbogățirea fondului lor lexical. Leagă informațiile din texte non-literare comparându-le cu experiența personală. Folosesc cunoștințele de limbă și literatură pentru a crea diferite conținuturi culturale.

Finalitățile ciclului educațional (FCE) la finalul învățământului gimnazial:

Nivelul mediu		
CSD 1	CSD 2	CSD 3
<i>Elevii:</i>	<i>Elevii:</i>	<i>Elevii:</i>
– LR.ÎG.M.1.1. Clasifică limbile europene în grupuri lingvistice de bază și cunosc locul limbii române în familia limbilor romanice. – LR.ÎG.M.1.2. Enumeră etapele de bază în dezvoltării limbii române, cunoaște cele mai importante documente vechi, cunoaște dialectele istorice și subdialectele. – LR.ÎG.M.1.3. Observă posibilele diferențe dintre accentul propriu și cel literar al cuvintelor; știu să determine locul accentului într-un cuvânt. – LR.ÎG.M.1.4. Aplică cunoștințele despre clasificarea sunetelor și alternanțele fonetice în vorbire și scriere. – LR.ÎG.M.1.5. Fac distincție între felurile părților de vorbire flexibile și categoriile gramaticale ale acestora, precum și toate formele verbale. – LR.ÎG.M.1.6. Recunosc părțile cuvintelor compuse (rădăcină, prefixul, sufixul) în exemple mai	– LR.ÎG.M.2.1. Aplică cunoștințele teoretice în observarea, ilustrarea și analizarea fenomenelor gramaticale într-o situație lingvistică mai complexă. – LR.ÎG.M.2.2. Observă și corectează greșelile din textele proprii și ale altora în conformitate cu normele de ortografie. – LR.ÎG.M.2.3. Folosesc diferite strategii de citire și învățare în conformitate cu scopul stabilit. – LR.ÎG.M.2.4. Citesc cu regularitate opere literare din programa școlară și opere la libera alegere, dobândind deprinderi de citire și dezvoltându-și gustul literar/estetic. – LR.ÎG.M.2.5. Trăiesc o operă literară exprimându-și impresiile personale; interpretează texte literare și non-literare, evidențiind detalii importante; fac legătura, compară și argumentează concluziile cu fapte din text și cu experiența personală.	– LR.ÎG.M.3.1. Își exprimă opiniile în contexte școlare, private, publice și mass-media, folosind limba literară, fiind conștienți de convențiile sociale și de diferențele culturale. – LR.ÎG.M.3.2. Utilizează abilitățile dobândite pentru colaborare și cultura comunicării, cultura propriei exprimări verbale și nonverbale, precum și abilități de ascultare și respectare a opiniilor celorlalți în diferite aspecte, medii și situații de comunicare. – LR.ÎG.M.3.3. Păstrează cultura proprie și respectă și apreciază diversitatea altor culturi. – LR.ÎG.M.3.4. Folosesc abilitatea de citire (se gândesc la text și evaluează conținutul acestuia; compară faptele și opiniile prezentate în text cu propriile idei, caută dovezi în text și le contrastează cu dovezile din alte surse de informare, folosind cunoștințele generale și specifice, dar și capacitatea de a gândi abstract) în diferite sfere (artistică, digitală, informatică, financiară, de sănătate,

simple, dezvoltându-și abilitățile lingvistice și îmbogățindu-și vocabularul. – LR.ÎG.M.1.7. Observă sintagmele și sunt capabili să analizeze propoziții mai simple alcătuite după modele de bază; cunosc felurile propozițiilor subordonate și înțeleg funcția lor. – LR.ÎG.M.1.8. Știu și interpretează semnificațiile cuvintelor și unităților frazeologice care apar în textele literare și cele mediatice destinate tinerilor și le folosesc corect. – LR.ÎG.M.1.9. Recunosc stilurile funcționale (literar-artistic, științific, administrativ, jurnalistic și colocvial) pe baza caracteristicilor acestora și le aplică în conformitate cu situația comunicativă. – LR.ÎG.M.1.10. Aplică în mod consecvent regulile de ortografie și identifică greșelile în propriile texte și în cele ale altora. – LR.ÎG.M.1.11. Leagă operele literare de contextul istoric și social. – LR.ÎG.M.1.12. Observă într-o creație elementele lirice, epice și dramatice; denumesc speciile literare de bază (poezie, nuvelă, roman...) și literar-științifice (biografie, autobiografie, jurnal, note de drum,	– LR.ÎG.M.2.6. Interpretează relațiile cauză-efect în raport cu evenimentele din text, cu acțiunile și caracteristicile personajelor, cu contextul istoric și social, adică cu motivele, cu mijloacele stilistice și lingvistice din poezie; dezvoltă stratul ideatic al textului. – LR.ÎG.M.2.7. Evaluează acțiunile și trăsăturile personajelor și astfel formează și analizează atitudinile morale. – LR.ÎG.M.2.8. Disting subiectivitatea de obiectivitate în exprimare, faptele reale de interpretare, recunosc metaforicitatea; umorul, ironia, satira; recunosc menirea și scopul exprimării (propaganda, manipularea, publicitatea, informarea...). – LR.ÎG.M.2.9. Organizează textul vorbit sau scris (elaborează și remodelează planul, structurează și rearanjează conținutul, leagă părțile într-un întreg coerent vorbit sau scris). – LR.ÎG.M.2.10. Găsesc și leagă independent informații din texte din diferite domenii și le folosesc în situații de învățare precum și în viața de zi cu zi.	media, științifică, matematică...) – LR.ÎG.M.3.5. Își extind interesul pentru lectură – de la diverse texte non-literare până la literatura pentru tineret, literatura națională și universală; știu cum să recomande o carte și să aprecieze recomandările altora. – LR.ÎG.M.3.6. Înțeleg legăturile reciproce dintre literatură și cultură; își modelează propriile opinii estetice și etice cu ajutorul bibliografiei. – LR.ÎG.M.3.7. Utilizează cunoștințele de limbă și literatură pentru a crea și/sau evalua diverse conținuturi culturale; sunt pregătiți să participe la proiecte independente și de echipă; sunt capabili să dezvolte o idee și să o prezinte, recunoscând și realizând o valoare personală, socială și comercială. – LR.ÎG.M.3.8. Compun texte orale sau scrise pe baza a ceea ce au învățat, din bibliografia de bază și secundară; sunt capabili să citeze și/sau să parafrazeze textele altor persoane. – LR.ÎG.M.3.9. Respectă diversitatea culturală a Serbiei, apreciază moștenirea culturală a neamului lor; au dezvoltat nevoi culturale, știu cum
---	---	---

memorii). – LR.ÎG.M.1.13. Disting autorul unei opere literare de narator, personajul dramatic sau eul liric; un text literar de un text non-literar care tratează aceleași teme/ sau teme asemănătoare, personaje și evenimente. – LR.ÎG.M.1.14. Denumesc diferite forme de narațiune (narațiune la persoana I și a III-a, narațiune cronologică și retrospectivă; descriere, tipuri de descriere; monolog, monolog interior și dialog), mijloace de exprimare lingvistice și stilistice, precum și tipuri de versuri, strofe și rime în interpretarea și analiza operelor literare. – LR.ÎG.M.1.15. Fac distincție între parafrază (repovestire) și analiza unei opere.		să le exprime și să le satisfacă.
--	--	--

Nivelul avansat

Competența specifică a disciplinei 1 (CSD 1)

Elevii înțeleg funcțiile și importanța limbii și a multilingvismului. Au cunoștințe mai detaliate despre gramatica limbii române (accente, compoziția cuvintelor, semnificația cazurilor și a formelor verbale, structura propozițiilor); cunosc structura unui articol de dicționar. Stăpânesc formele orale și scrise necesare școlarizării, incluziunii civice și sociale. Evaluează procedeele stilistice din textele literare și non-literare și interpretează rolul acestora în atingerea caracteristicilor estetice și semantice ale diferitelor tipuri de texte. Înțeleg și fac legătura între literatură și alte arte, știință și tehnologie. Dezvoltă identitatea personală, națională și culturală, conștiința apartenenței la patrimoniul cultural european și mondial pe baza operelor din literatura română și universală, a artei teatrale și cinematografice, patrimoniul științific și artistic și diverse forme de cultură media.

Competența specifică a disciplinei 2 (CSD 2)

Elevii vorbesc în public și în fața unui auditoriu mai larg pe teme de limbă, literatură și cultură. Remarcă oportunitățile de cercetare și creare în procesul de învățare a limbii și literaturii și aplică cunoștințele dobândite precum și abilitățile de care dispun în viața de zi cu zi. Compară informații din diferite discipline și surse media și se raportează la ele critic.

Competența specifică a disciplinei 3 (CSD 3)

Elevii au deprinderea și nevoia de a-și dezvolta cultura vorbirii și a lecturii, atât pentru propria dezvoltare, cât și pentru participarea la viața civică și socială. Monitorizează impactul mișcărilor socio-economice asupra limbii, literaturii, culturii și științei; preocupați de un mod de viață sustenabil în comunitate. Cultivă o atitudine umană și critică în dialogul dintre culturi. Sunt pregătiți să își asume responsabilitatea pentru alegerile și deciziile care le afectează viața personală și viața comunității.

Finalitățile ciclului educațional (FCE) la finalul învățământului gimnazial:

Nivelul avansat		
CSD 1	CSD 2	CSD 3
<i>Elevii:</i>	<i>Elevii:</i>	<i>Elevii:</i>
– LR.ÎG.A.1.1. Înțeleg și explică funcțiile de bază ale limbajului (comunicativă și creativă); cunosc noțiunile de monolingvism și multilingvism și cunosc influențele subdialectelor asupra graiurilor limbii române în Serbia. – LR.ÎG.A.1.2. Știu să despartă corect cuvintele în silabe, să determine vocalele, semivocalele, grupurile de sunete în hiat, diftongi și triftongi. – LR.ÎG.A.1.3. Determină alternanțele fonetice și aplică normele lingvistice literare referitoare la acestea. – LR.ÎG.A.1.4. Găsesc și numesc părțile cuvântului format prin derivare și compunere (cuvântul de bază, prefix și sufix, cuvintele formate prin alăturare sau contopire); Știu funcțiile sintactice ale cazurilor, numesc formele verbale personale și impersonale, timpurile simple și compuse și le folosesc corect în scris	– LR.ÎG.A.2.1. Analizează factorii cheie din structura unui text literar (trăsăturile tematice, ideologice, stilistice, lingvistice și compoziționale) folosind terminologia teoriei literare. – LR.ÎG.A.2.2. Evaluează funcția mijloacelor stilistice utilizate (figurile de stil, formele de narațiune, sensul propriu și figurat, polisemantic) într-un anumit context. – LR.ÎG.A.2.3. Analizează o problemă, o idee sau un mesaj dintr-un text literar și non-literar, din perspective diferite; găsesc argumente, clasifică și revizuiesc valoarea și, eventual, își schimbă părerile. – LR.ÎG.A.2.4. Fac acordul între scopul, conținutul și modul de prezentare cu situația comunicativă. – LR.ÎG.A.2.5. Compun diferite tipuri de texte (aleg anumite caracteristici adecvate unor stiluri funcționale și	– LR.ÎG.A.3.1. Înțeleg și utilizează posibilitățile limbajului, explorează și exprimă opinii despre ei înșiși, precum și despre dimensiunile sociale, culturale, morale, spirituale și estetice ale experiențelor umane. – LR.ÎG.A.3.2. Au o relație interactivă cu mass-media; recunoașterea diferitelor tipuri de manipulare media și influența acestora asupra modelării realității. – LR.ÎG.A.3.3. Dezvoltă un stil propriu în exprimarea verbală și nonverbală. – LR.ÎG.A.3.4. Cultivă interacțiuni pozitive și de cooperare în munca în echipă, cu perseverență și proactivitate în atingerea obiectivelor; sunt pregătiți să participe în activitățile comunității și societății. – LR.ÎG.A.3.5. Observă și urmăresc

și oral. – LR.ÎG.A.1.5. Numesc felurile de îmbogățire a vocabularului (derivare, compunere, schimbarea categoriei gramaticale) și le folosesc pentru a-și îmbogăți vocabularul. – LR.ÎG.A.1.6. Analizează frazele, felurile propozițiilor după structură, aspect și scopul comunicării și raportul dintre propoziții în frază; aplică regulile de bază ale acordului între părțile de propoziție. – LR.ÎG.A.1.7. Determină semnificațiile cuvintelor și expresiilor necunoscute pe baza conținutului și/sau a contextului în care sunt folosite; cunosc și folosesc metafora și metonimia ca mecanisme lexicale. – LR.ÎG.A.1.8. Interpretează caracteristicile scrierilor lirice, epice și dramatice în diverse opere literare și în speciile literare care au mai multe caracteristici îmbinate (de exemplu, poezie dramatică, specii lirico-epice). – LR.ÎG.A.1.9. Observă și descriu trăsăturile lingvistice, structurale și/sau estetice ale operelor literare și non-literare și le folosesc în explorarea operelor literare și în dezvoltarea propriului stil de exprimare.	unor forme narative) demonstrând originalitatea și creativitatea. – LR.ÎG.A.2.6. Cercetează și compară informații din diferite surse media, evaluând fiabilitatea surselor și relevanța informațiilor.	dezvoltarea și influența artei, științei și tehnologiei asupra alfabetizării și limbii; se îngrijesc de conservarea monumentelor istorico-culturale, de siguranța și durabilitatea mediului. – LR.ÎG.A.3.6. Folosesc abilitățile de lectură pentru a analiza obiectiv și critic conținutul și forma textului, structura, genul, modul și stilul de scriere; disting faptele de interpretări, precum și eventualele părtiniri și prejudecăți ale autorului. – LR.ÎG.A.3.7. Prin citire și scriere, ei își largesc orizonturile și își dezvoltă lumea intelectuală și emoțională, fiind dispuși să își asume responsabilitatea pentru alegerile și deciziile care le afectează viața personală și viața comunității. – LR.ÎG.A.3.8. Promovează o atitudine umană și critică față de diversitatea culturală și modul în care literatura și alte arte pot reflecta și modela lumea. – LR.ÎG.A.3.9. Apreciază limba ca mediu al culturii naționale, ca patrimoniu cultural național și ca parte a diversității culturale europene și mondiale.
---	--	--

